

Автор: Бимырза Мадина Керімқызы
Пән: Физика
Сынып: 7-сынып
Бөлім: Қысым
Тақырып: Қатты денелердегі қысым

Осы сабақта жүзеге асатын оқу мақсаты (оқу жоспарына сілтеме)	7.3.1.2 – қысымның физикалық мағынасын түсіндіру және өзгерту әдістерін сипаттау; 7.3.1.3 – есептер шығаруда қатты дененің қысымының формуласын қолдану;
Сабақ мақсаты	<ul style="list-style-type: none">· Қатты денелердегі қысым күштің әрекет ету бағытында жеткізілетінін біледі· Қатты денелердегі қысымның денеге әрекет ететін күштің шамасына және беттің ауданына тәуелділігін біледі; қысымның формуласы арқылы қысым, күш және бет ауданын есептей алады.· Қысымның табиғатта, тұрмыста көрініс табуына және қысымды азайту мен арттыруға мысалдар келтіре алады.
Бағалау критерийі	<ol style="list-style-type: none">1. Қысымның қандай шамаларға тәуелді екенін анықтайды2. Қатты денелердегі қысымның формуласын қолданып, қысымды, қысым күшін және бет ауданын есептейді3. Қысымның физикалық мағынасын өмірмен байланыстыра отырып, қысымды азайту мен арттыру жолдарын біледі
Ойлау дағдыларының деңгейі	Білу және түсіну, қолдану
Тілдік мақсаттар	Оқушылар ауызша: қатты денеге түсірілген қысым күшке және тіректің ауданына қандай тәуелділікте болатынын сипаттай алады. Диалогқа/жазуға қажетті сөз тіркестері Қатты заттардағы қысым ... Қысым артады /азаяды ... Басқа физикалық шамалар сияқты қысымның да өлшем бірлігі ... болады.
Құндылықтарға баулу	«Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясының Индустрияландыру мен инновацияларға негізделген экономикалық өсу.
Пән аралық байланыс	Математика мен технология
АКТ-ны қолдану дағдылары	https://bilimland.kz/kk
Алдыңғы білім	Қатты денелердің молекулалық құрылымын, негізгі қасиеттерін біледі.

Сабақ барысы

Сабақ барысы	Жоспарланған іс-әрекет
--------------	------------------------

Са Сәлемдесу. Оқушылардың сабаққа қатысуын тексеру (f) Үй тапсырмасын сұрау.

ба

қт

ын

ба

сы

(

2

ми

н

)

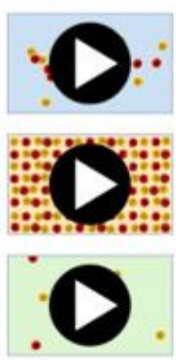
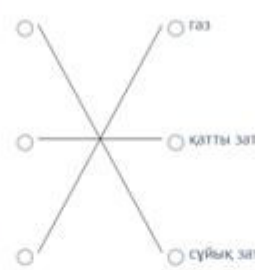
Өткізетін тақырыптың бекіту (7 минут)

От https://bilimland.kz/kk/content/structure/942-fizika_negizi#lesson=10657
ке тапсырмаларды орындау

Физика
Қатты дене

1-жаттығу

Қай модельде заттың қандай күйі көрсетілген? Сәйкестендіріңіз.

газ

қатты зат

сұйық зат

Физика
Қатты дене

Қасиеттері	Газ	Сұйықтық	Қатты зат
бөлшектер арасындағы қашықтық	үлкен	орташа	аз
бөлшектердің тартылу күші	аз	орташа	үлкен
бөлшектердің энергиясы	көп	орташа	аз

Физика
Қатты дене

2-жаттығу

Қатты заттарға бірнеше тәжірибе жасалды. Бұл тәжірибелердің қайсысында қатты заттардың өз пішіні болатынын көрсетеді?

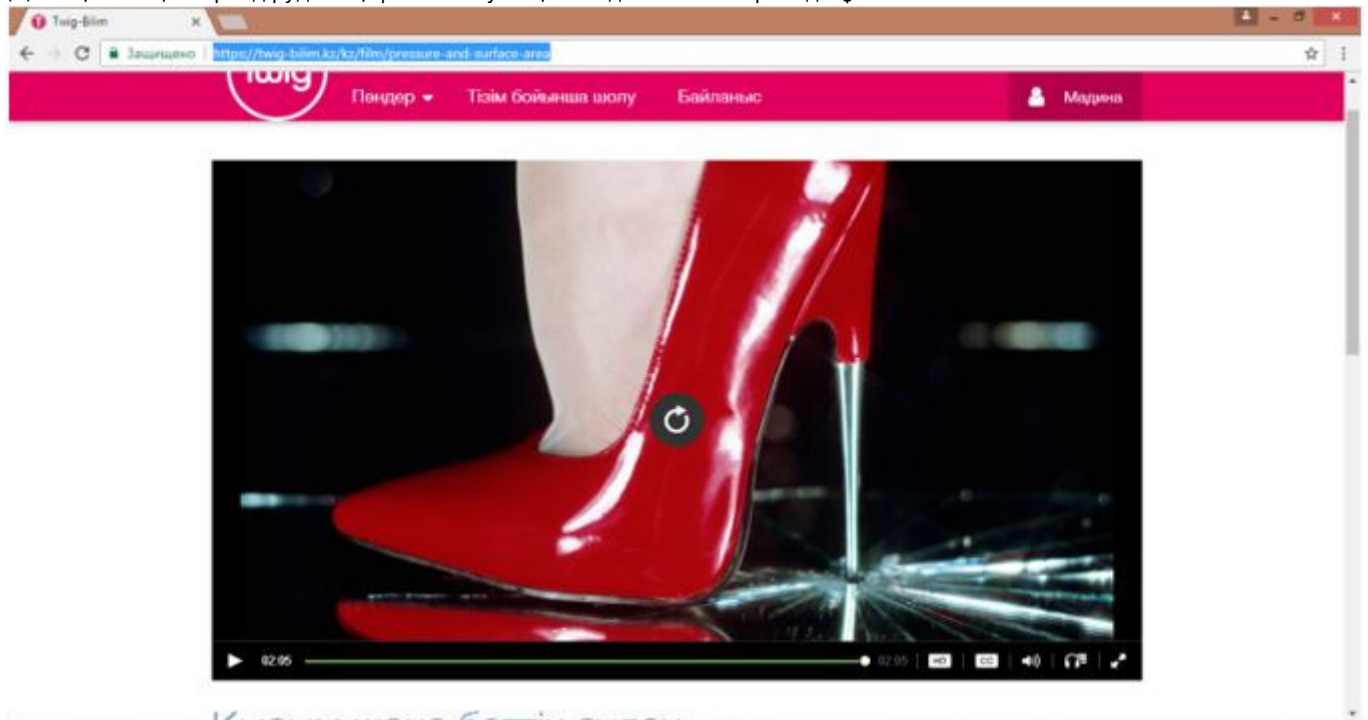
1-тәжірибе 2-тәжірибе 3-тәжірибе

100%

Са (Т) Жаңа сабақты түсіндіруде тақырыпты ашу мақсатында бейнематериалды ұсынамын

ба
қ
ор
та
сы
(
З
ми
н
)

Бейнематериалды көріп, оқушылардың қысым туралы түсініктері артады. Жаңа сабаққа түсіндірме жүргіземін
Қысым бетке перпендикуляр бағытта әрекет ететін күштің осы беттің ауданына қатынасымен анықталады.

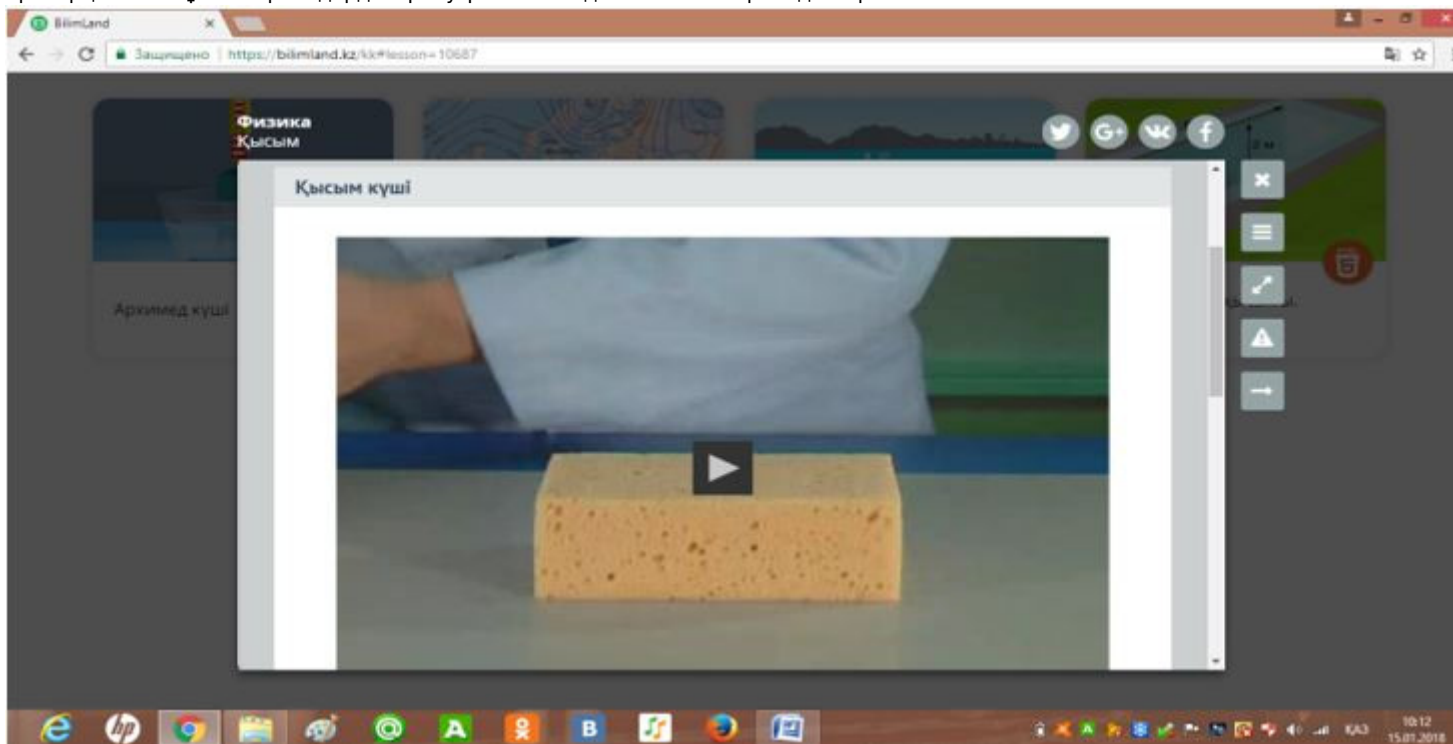
$$P = F/S$$

Image not found or type unknown

Өлшем бірлігі Па - Паскаль . 1 Па - ауданы 1 м^2 бетке перпендикуляр бағытта әрекет ететін 1 Н күштің қысымы. Бетке перпендикуляр түсірілетін күшті қысым күші деп атайды.

$$F = PS$$

Қатты денелердегі қысым қысым күшіне және бет ауданына тәуелді. Қысым күшіне тура пропорционал, ал бет ауданына кері пропорционал. Бұл материалдарды түсіну үшін төмендегі бейнематериалды көрсетемін.

Бейнематериалды оқушылармен талқылаймыз.

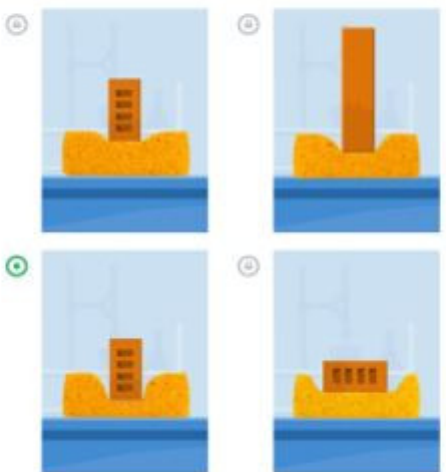
1 (W), (G) Оқушыларға <https://bilimland.kz/kk> парақшасынан тапсырма беріледі. Тапсырмаларды топпен орындайды. Сынып оқушыларына санау реті бойынша 4 топқа біріктіремін.

Бағалау критерийі: Қысымның қандай шамаларға тәуелді екенін анықтайды

Физика
Қысым

Архимед күші

Бірдей сорғыштардың үстіне қойылған кірпіштердің қайсысының массасы үлкен?

Дескриптор : білім алушы:

- қысымның физикалық шамаларға тәуелділігін түсіндіреді

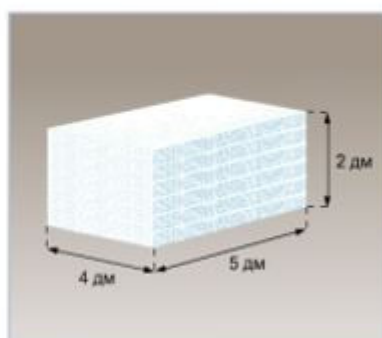
2 **Бағалау критерийі:** Қатты денелердегі қысымның формуласын қолданып, қысымды, қысым күшін және бет ауданын есептейді

Физика
Қысым

Архимед күші

1-жаттығу

Бұл жағдайдағы бірлік ауданға түсетін қысым қандай? Теңдікті аяқтаңыз. Дененің массасын 100 кг, $g = 10 \text{ м/с}^2$ деп алыңыз.

Бірлік ауданға әсер ететін салмақ:

$$\frac{100 \text{ кг} \cdot 10 \text{ м/с}^2}{20 \text{ дм}^2} = 50 \text{ Н/дм}^2$$

3-тапсырма

3
та
пс
ыр
4
та
пс
ыр
(
1
1
ми
н
)

1-жаттығу

Массасы 20 тонна ескерткіш жерге қандай қысым түсіреді? Куб пішінді табанының қыры 2 метр, мұндағы $g = 10 \text{ м/с}^2$, деп сөйлемді аяқтаңыз.

Ескерткіштің салмағы кН. Ескерткіштің табанының ауданы: м^2 . Ескерткіштің жерге түсіретін қысымы: кПа.

Деңгейлік тапсырмалар

4-тапсырма

1 - жаттығу

Массасы 20 000 тонна бағананың фундаменти үшін минималды аудандағы жердің төзімділігін сәйкестендіріңіз.

Қысым, МПа	Минималды аудан, м^2
0,4 ☐	☐ 40
5,0 ☐	☐ 67
3,0 ☐	☐ 500
0,2 ☐	☐ 1000

Дескриптор: білім алушы
-есептердің мәтінін түсініп, шартын жаза біледі
-өлшем бірліктерді ХБЖ-жүйесіне келтіреді
-қажетті формуланы анықтап, математикалық шешімін табады
5 тапсырма

Бағалау критерийі: (2 мин)

Бағалау критерийі: Қысымның физикалық мағынасын өмірмен байланыстыра отырып, қысымды азайту мен арттыру жолдарын біледі.

1-жаттығу

Біріншісі қысымды төмендететін деп, ал екіншісі қысымды жоғарылататын деп берілген жағдайларды екі топқа жіктеңіз.

қысымды әдейі төмендету

- Қалың қармен жүріп келе жатқан саяхатшы
- Сазды жермен жүріп келе жатқан БТР әскері
- Қар үстіндегі ұшақтың ұшуы

қысымның артуы

- Нанды пышақпен кесу
- Шегені қағу

Дескриптор. білім алушы
- қысымды өзгерту әдістерін біледі

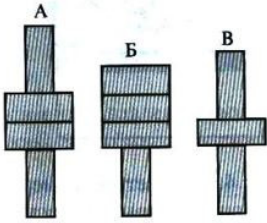
Қысым
Сабақтың қорытындысы

9 / 9

Қорытынды:	Дұрыс жауаптар көрсеткіші	Тексерулер	Қате саны
Қысым күшінің салдары	100%	1	0/0
Қысым күші мен аудан	100%	1	0/0
Меншікті қысым	100%	1	0/0
Қысым	100%	1	0/0
Беттің төзімділігі	100%	1	0/0
Ауданның өзгеруі	100%	1	0/0
Барлығы:	100%	6	0/0

Саба (I) (f) 1. Суретте білеушелердің массасы мен көлемдері бірдей. Үстел үстіне білеушелер қай жағдайда бірдей қысым түседі?

ҚТ
ЫН
АЯ
ҒЫ
(
7
МИ
Н
)

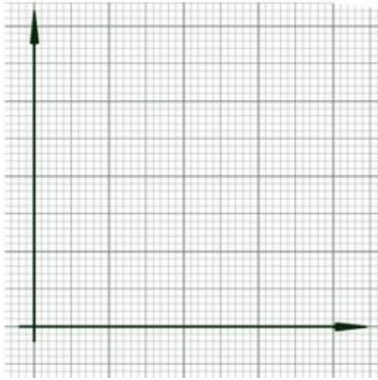

- A) А және Б
B) Б және В
C) А және В
D) барлық жағдайда қысымдары бірдей

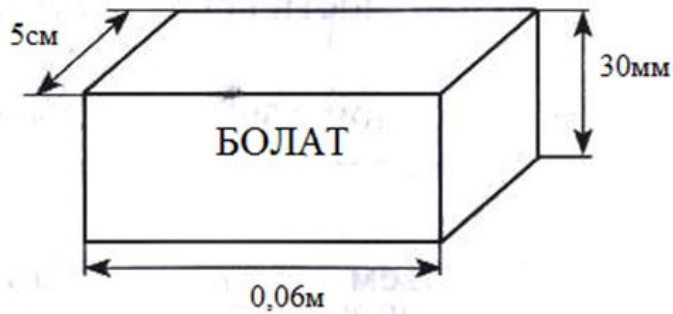
2. Графиттік есеп Төмендегі кестедегі мәндерді пайдаланып қысымның орта мәнін анықтаңыз.

Графигін салыңыз

F(H)	0	2	4	6	8
S()	0	10	20	30	40

3. Суретте берілген білеушенің үстел бетіне түсіретін қысымын есепте.

Дескриптор

1. Есептердің мәтінін түсініп, шартын жаза біледі
2. Өлшем бірліктерді ХБЖ-жүйесіне келтіреді
3. Қажетті формуланы анықтап, математикалық шешімін табады

«К ер і ба йл ан ыс (2 ми н)	Осы сабақта сіз өмірмен байланыстыратын нені білдіңіз?
Үй та пс ыр (1 1 ми н)	<p>Қатты денедегі қысым тақырыбы және жаттығулардан есептер</p> <p>Эксперименттік есеп: Өз массаларыңды және бәтеңкелеріңнің ұлтандарының ауданын анықтап, еденге қандай қысым түсіретіндеріңді есептеп шығарыңдар</p> <p>Дескриптор</p> <p>1. Бәтеңке ұлтанын клеткасы бар параққа салады</p> <p>2. Клетканы санау арқылы ауданын анықтайды</p> <p>3. Өз массалары арқылы ауырлық күшін анықтайды</p> <p>4. Қысымның формуласын қолданады</p>
Қо сы ми а ақ па ра т	<p>Дифференциация – Сіз жоспарда қолдауды қалай басымырақ көрсетуді жоспарлайсыз? Қабілетті балаларға қандай міндеттер қоюды жоспарлайсыз? Сабақты жоспарлауда сыныбымдағы оқушылардың ерекшеліктеріне сәйкес өз деңгейлерін біле отырып жасадым. Сабақтың басы кезеңінде https://bilimland.kz/kk сайтынан үй тапсырмасын сұрауды жоспарлады. Бұл тапсырмаларды орындауда оқушылар қатты заттардың пішінін, көлемін, қаттылығын, бір заттың агрегаттық күйлері арасындағы айырмашылығын біледі. Жаңа тақырыпқа байланысты білімдерін толықтырады. Бейнематериалдарды көріп талқылап, оқушылардың ойлау дағдыларының білу, түсіну, қолдану дағдылары қалыптасады. https://bilimland.kz/kk тапсырмаларды орындауда оқушылар топпен жұмыс жасап, ЖАДА аймағы қалыптасады. Жеке жұмыс жасай отырып оқушылардың жаңа сабақты қалай меңгергенін анықтаймын. Жеке жұмыста деңгейлік тапсырмалар берілген. №1 есеп барлық оқушылар орындай алады, №2 есепті оқушылардың басым бөлігі, ал №3 есепті кейбір оқушылар орындайды.</p> <p>Бағалау – Оқушылардың меңгерген білімдерін қалай тексеруді жоспарға енгізіп отырсыз? Сабақтың әр кезеңінде оқушылардың тапсырмаларды орындауы мен сұрақтарға жауап беруіне қарап, мақтау, мадақтау, марапаттауды қолданамын.</p> <p>Денсаулық пен қауіпсіздік техникасын қорғау</p> <p>Сабақ бойынша рефлексия</p> <p>Оқу мақсаттары шынайы болды ма? Барлық оқушылар ОМ жетті ме? Егер жетпесе неге? Сабақта дифференциация дұрыс жүргізілді ме? Сабақтың уақыттары сақталды ма? Сабақ жоспарынан қандай ауытқулар болды, неге?</p> <p>Осы бөлімде сабақ туралы ойланыңыз. Сол жақтағы бағанның негізгі сұрақтарына жауап беріңіз.</p> <p><i>Оқу мақсаттары шынайы болды. Оқушылар оқу мақсатына жетті. сабаққа жүргізілген саралау дұрыс жүргізілді. Сабақтың кезеңдері жоспарланған уақытқа сай болды. Сабақ жоспарында ауытқу болмады.</i></p> <p>Жалпы бағалау</p> <p>Сабақта ең жақсы өткен екі нәрсе (оқыту мен оқуға қатысты)?</p> <p>1: Жаңа сабақты түсіндіруде https://bilimland.kz/kk сайт парақшасындағы видеороликті көрсетіп тақырыпты ашу оқушылардың тақырыпты меңгеруіне өте қолайлы материал болды</p> <p>2: https://bilimland.kz/kk сайт парақшасындағы тапсырмаларды орындауда оқушылар белсенділік танытты</p> <p>Сабақтың бұдан да жақсы өтуіне не оң ықпал етер еді (оқыту мен оқуға қатысты)?</p> <p>1: тақырыпқа байланысты тапсырмалар график және суреттермен берілгенде</p> <p>2: Деңгейлік тапсырмаларды беру</p> <p>Осы сабақтың барысында мен сынып туралы немесе жекелеген оқушылардың жетістіктері/қиыншылықтары туралы нені анықтадым келесі сабақтарда не нәрсеге назар аудару қажет?</p> <p><i>Кейбір оқушылар деңгейлік тапсырмалар мен https://bilimland.kz/kk сайт парақшасында берілген тапсырмаларды уақытынан бұрын орындады.</i></p>